

כשם שהמים פרק חמישי סוטה

כת.

עין משפט נר מצוה

ד א מ"י פ"ג מהלכות
סוטה הלכה ט ופ"ג
הלכה ט ז
ב (מ"י פ"ג הל' ז):
ג א מ"י פ"ג הל' ז:
ד ד מ"י פ"ג מהל' א
אבות העומתה הלכה א
ז

ז א מ"י פ"ג מהלכות
סוטה הלכה ט ז
א"ע ס"י קעט סעי' ג
בה"מ:

תוספות ושאנן

חד לצוואה דידה שהקדוש
ברוך הוא גזיר שיבואו
בה המים וחד לידעה
דידה להודיעה דבטן
ואחר כך ירד שלא
להוציא לעז כדאמר פ"ק.
וחד לעשייה והשקת את
המים והיתה אם נטמאה
ותמול מעל באישה.
ובאו בה המים המארים
לפרים ליה"ג נגד דידה
ברישא תחלה לפי שיעקר
המעשה באשה הוא אי"ר
שימאכל ק"ו אינו צריך
להביא מקרא לפסלה
מלגושא לכתן דמק"ו
אחיה ומה גרושה בת כהן
שנתגרשה מירשאל וזע
אין לה שמונת בתרומה
כדכתיב מלחם אביה תאכל
מן ההנהגה זו
שפסולה לתרומה מריבויא
(בעלמא) [דדונטמאה]
שימאכלת אינו דין
שפסולה לכתן ליה"ג מה
ת"ל והיא נטמאה ה"ג ול"ג
אם כן מה ת"ל ונתורה
הוא נטמאה (ט) והיא
נטמאה יתירה לא דרי'
דהא דרשי ליעל בפ"ק
ול"ג לכש"כ במתני'. ועוד
פ"ה דלאו ר' ישמעאל
להודיעה קאמר לה אלא
סתמא היא וקראי דענינא
קא דרשי ואזיל ליה:
ומכאן אתה דין לשרץ פ"ה
מכאן אתה למד בק"ו
דשרץ ספק נגע ספק לא
נגע בטהרות דמחוקי' ליה
בטומאה מספק. ומה סוטה
שלא עשה בה שונג כמודי
פ"ה סוטה שלא עשה בה
כ"י דכתיב והיא לא נתפשה
אסורה הא נתפשה מותרת
היא לשונג אשתו ואשת
איש עמו ותכתיב לאשתו
ונדמנה לו זאת ואף
היא שונגת כסבורה שהוא
בעלה עשה בה ספק כודאי
ל"ה. ונראה דראי ק"ו גמור
אלא גלוי מלאת בעלמא הוא
הוא דאי ק"ו גמור הוא אי"ר
גלוי כל איסורין שעשה
בה שונג כמודי שיעשה
בהם ספק כודאי מהאי
ק"ו (פס) [גם] נחלוך
בין רשות היחיד לרשות
הרבים כמו בטומאה:
ועוד דאיכא למיפדן מה
לסוטה שכן נסתרה ויש
רגלים לדבר תאמר בשרין
שאין בו כן אלא ש"מ
דאין זה ק"ו גמור אלא
גלוי מלאת בעלמא הוא
ובכ"ל תלמודא גמרי' ספק
טומאה ברה"י מסוטה
כדאמר הלכתא גמרי'
לה מסוטה והוי כמו
הלכה למשה מסיני. א"ר
מדכתיב ונתתה והיא
נטמאה בטוטה יליפין
טומאה ולכתתא גמרי' לה
מסוטה לאו דוקא אלא
כלומר דמסוטה גמרי' לה
והא דילפינן מסוטה היינו
ספק טומאה ברה"י דכל
ספק טומאה ברה"י דספקו
סתור לא גמרי מינה.

ההוא דמודע לה בהן. פירוש הכהן לר"ך להודיע שלא להוליא
לעז וכיון דגלי לן קרא להוא נדקדק כמותה וכתיב זה
זוהי ידעה ועשייה לא לר"ך למכתב זה: ז' שאסורה בתרומה
אינה דין שאסורה לכהונה. וליכא למימר דת ישראל יוכיח שאסורה
גתרומה ומותרת לכהונה דה"פ ומה
גרושה שמונת לתרומה אסורה
לכהונה ע"י מעשה שנעשה בה
דהיינו גירושין וזו' אינו דין שאסורה
לכהונה ע"י זנות שנעשה בה אבל
בת ישראל מה שפסולה בתרומה
אינו ע"י מעשה ועוד אם תשאל דת
ישראל לכהן מהא מותרת לתרומה
מה שאין כן בצללו שאין להם הימך
לעולם כספרי לחזו ומה גרושה
קלה שמונת לתרומה לנגרשה בשראל
פסולה מן הכהונה סוטה ממורה דין
הוא שפסולה מן הכהונה:

מה ת"ש ה"ה היא נטמאה וכו'. כגירסת
רש"י וכן סיומא ללמדך שטעולם
אין משקין אלא על הספק וא"ת וכי
אינטרין קרא לניסר ספיקא יש
לומר לכתוב אסורה קודם עשייה
כאלו היא ודאי ואע"ג דליכא מלקות
דמוכח בפ"ק דצ"מ (דף י"א:)
מיהו לאו הנא מכלל עשה איכא ואפי'
אם היא טהורה נענש צ"ד של
מעלה אם זה עליה כמו על חייבי
עשה ולא כשאר ספיקות כגון ספק
חלב ספק שומן ואלו ונדע שהוא
שומן אע"ג דלר"ך כפרה וסלימה
מיהו לא תמיר כחייבי עשה:

אינו דין שעשה בו ספק בודאי.
ליכא למיפדן מיר ועושה
פסח יוכיחו שעשה בהן אונס כרצון
דנפקא לן ממי ימות מת עליו כפסע
פמאוס כספרי וצפרק צ' דכריתות
(דף ט:). ואפי"ה לא עשה בהן ספק
טומאת התהום כודאי לפי טעומתא
התהום הלכה הוא (ולא סתרינן ק"ו
מהלכה וה"ה דאין להוכיח מסס
דהכי אמר זהוכמה אף אני אציא
זה והלא אין ללמוד הימנו אבל הא
איכא למתמה אמאי לא פרקינן מה
לסוטה שכן רגלים לדבר שהרי קינא
לה ונסתרה דכדרכינן לעיל צריש
פ"ק (דף ז:). וזה לומר משום דלעיל
מיירי בטומאה דבתר קינא וסמירה
דמהימן עד א' התם ודאי איכא
רגלים אבל הכא ילפינן מסמירה
דבתר קינא גרידא דליכא למיפדן
שכן קינא לה דקנינא לא חשיב
רגלים בלא סמירה דהא צריש מסכת
דה (דף ז:). דמייתי התם מקוה
שנמדד ומנאל חסר כל הטהרות
שנעשו על גבי צין צרה"י בין צרה"י
טמא ר"ש אומר צרה"י טהור צרה"י
תולין ושנייה לא למדוה אלא מסוטה
רצנן כצרי כסוטה מה סוטה ספק
הוא ועשאוה כודאי אף כו' ופר"ך
אי מסוטה ימנא מה סוטה צרה"י
טמא ודאי הכא נמי טמא ודאי הכי
השתא התם יש רגלים לדבר שהרי

דאי אית ציה עון. שזא עליה לאחר שנסתרה: זומן שאיש מנוק
מעון. שלא זא עליה משנסתרה עליו האשה היא תשא עונה
שיצדקה המים: אלא לזעול ליסני. כך בודקין את הזעול בהדיא
כדמני סיפא בהדיא כך אסורה לזעול ולא תנא כך אסורה לו:
זא וזאו קאמר. מרבוץ דוי"ו: או
זאו וזאו. הכפולים ונטמאה דריש:
עאמר נטמאה ונטמאה. ש"מ רבי
עקיבא ווי"ו דריש: ועדיין. זא גופא
מיציעא לי נטמאה ונטמאה דריש
מרבוץ דוי"ו: או חד נטמאה וחד
נטמאה קריש: שיפא קראי. שלשה
זאו כמזבס שס זאו המים
המארכים האלה צמעין לזכות צטן
להודיע לנו דצטן והדר ירד שלא
להוליא לעז כדאמר"י בפ"ק (לעיל ט:)
וחד והשקה את האשה את מי המרים
המארכים זאו צה המים וגו' לזואה
שהקצ"ה גזר שיזאו צה המים
למרים וחד (ט) לעשייה והשקה את
המים והיתה אם נטמאה וגו'
לעשייה כהן הודיע הכתוב את ישראל
דמבטיח להן שיצדקה המים וזכולם
כתבי ווי"ו יתירי הרי שית: דידה.
דזעול: דידה. דאשה ידיעה וזואה
ועשייה כדפרישית: ורבי. דלא דריש
ווי"ו תלתא קראי הוא דכתיבי וכולו
לדידה ידיעה ועשייה וזואה: שלא
להוליא לעז. משום דהוא אמר לה
צקלה צרישא את יריכך נופלת וגו'
וסוף המים לצדוק כדך כניסתן
דכתיב וצבתה צטנה והדר ונפלה
יריכה לכן הוצרך להודיע תחילה
שהמים כדך כניסתן יצדקה: ואימא
נוניה להכי הוא דאסא. לזעול.
להודיע דצטן לקה צרישא מנלן:
מאי צטן וירך. סתם הכא והכא
אשמו והיא נטמאה והיתה אם נטמאה
תתא צרישה ונטמאה: וסלימה
שאפילו היא צת כהן וזעולה כהן
נפסלה מן התרומה: קל וחומר.
אינו לר"ך להביא מן המקרא לפסולה
מן הכהונה מלינשא לכהן דמקל וחומר
אחי: מה גרושה. צת כהן שנתגרשה
מישראל וזעו אין לה שמונת בתרומה
דכתיב מלחם אביה תאכל (ויקרא כב)
פסולה לכהונה: זו שפסולה מתרומה
מרבוץ דנטמאה דקאמרת אינו
דין שפסולה לכהונה. ולקמן פריך
והא לא חייבי רבי עקיבא צפסול
כהונה כלל דלא אצרכה קרא ומאי
קאמר ליה רבי ישמעאל: מה פ"ל
היא נטמאה כו' גרסינן. ולא גרס
אי"ר דמילתא צאנפי נפשה היא ולא
נטמאה יתירא קמיציעא ליה דהא
דרשינן ולא רבי ישמעאל לתודיה
קאמר לה אלא סתמא היא וקראי
דענינא קריש ואזיל: מה סלמוד
לומר וקנא את אשמו והיא נטמאה.
דמשמע דודאי נטמאה ומה תלמוד
לומר לא עבר עליו וגו' והיא לא
נטמאה אי פשיטא ליה דנטמאה למה
שותה ואי פשיטא ליה דנטמאה למה
שעל הספק אסורה. והכי קאמר קרא אשה זו שמה נטמאה
ושמה לא נטמאה וקאמר לך דישקנה לצרר הספיקא ואי לא
משקה לה אסורה: ומכאן אסה. למד ק"ו לשרץ ספק נגע
צטהרות ספק לא נגע דמחוקינן לה צטומאה מספק: סוטה לא
עשה צה כו'. דכתיב [גמדרה] והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה
מותרת והוא הדין לשונג אשתו ואשת איש עמו ותכתיב לאשתו
ונדמנה לו זה וקא' היא שגגה כסבורה שהוא עשאוה צעלה:

(א) [לקמן מ: שזעוטה ה
יבמות מ. קדושין ט:].
(ב) [וימאה מ. ו"ט. א] לעיל
ט: (ד) [לעיל ט: ס: (ה) ונש
ולמיר לה הס"ד ואח"כ
מה"ד ש"מ מרבו וכו' דגלי
לן ט: רש"י א. א] ונ"י סעט
מס' טס ד"ה מ"א (א) וזין
דמן ק"ו כו' רש"י.

תורה אור השלש

1. וקנה האיש מעון
והאשה והוא תשא את
מריבוי ה לא
2. ובא המים המארכים
האלה במעין לצבות
בטן ולנפל ירד ואמרה
האשה אמן אמן.
במדבר ה כב

הגהות הב"ח

(א) גמ' ועדיין מיעב
נטמאה ונטמאה קאמר
או אם נטמאה ונטמאה:
(ב) רש"י ד"ה שיפא את
וחד והשקה כ"ל ומתב
לעשייה נתקן:

מוסף רש"י

בזמן שהאיש מנוקח
שלא זא עליה לאחר
שנסתרה, שהתורה אסרה
עליו דכתיב (במדבר ה)
והיא נטמאה (במות נה)
ועני' קדושין כג. אין
האיש מנוקח מעון.
שזא עליה אחר שנסתרה
(שזעוטה ה) אזי מעון
יחוף צאנפי האסורה צין
מנו שנסתרה צין מלחמת
[לקמן ט:]. שלא להוציא
לעז על המים המרים.
שאלמו לא עשו כסדר
האלה ואין פורענות על
דין (לעיל ט:).

מגיד לך כפסוק
שמה קאמר קרא אשה זו שמה נטמאה
ושמה לא נטמאה וקאמר לך דישקנה לצרר הספיקא ואי לא
משקה לה אסורה: ומכאן אסה. למד ק"ו לשרץ ספק נגע
צטהרות ספק לא נגע דמחוקינן לה צטומאה מספק: סוטה לא
עשה צה כו'. דכתיב [גמדרה] והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה
מותרת והוא הדין לשונג אשתו ואשת איש עמו ותכתיב לאשתו
ונדמנה לו זה וקא' היא שגגה כסבורה שהוא עשאוה צעלה:
וממקום

א' דל גמ' נטמאה יתירא
קריש דהא דרישין לעיל וכו'.